

**INGLIZ TILINI O'RTA TA'LIM MAKTABLARIDAO'QITISHNING
AHAMIYATI**

TOSHTEMIROVA RAYXONA SHAVKATJON QIZI

*Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti
Pedagogika ta'lif yo'nalishi 8-P guruh talabasi*

Tel : +998 97 696 54 04

MOHINUR QAYUMOVA MURODULLAYEVNA

*Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti
Xorijiy filologiya fakulteti Ingliz tili
fani o'qituvchisi (maqola ilmiy raxbari)*

SHOMUROTOV ULUGBEK MELIKBOBOYEVICH

*Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti
o'qituvchisi*

Annatatsiya: Ushbu maqolada umumta'lif maktablarida ingliz tilini o'qitishda innovatsion yondashuvlar o'quvchilarning erkin fikrashi, nutqiy teranliklari, hozirjavobliklari, til o'r ganishga bo'lgan ishtiyobi, darslarda faol qatnashishlari uchun o'qituvchi muallimlar tomonidan ilgari surilayotgan zamonaviy usullar haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: Innovatsiya, grammatik intensiv metodika chet tili metodikasi

Аннотация: В этой статье обсуждаются инновационные подходы к преподаванию английского языка в общеобразовательных школах, современные методы, пропагандируемые учителями для развития свободного мышления учащихся, глубины речи, отзывчивости, увлеченности изучением языка и активного участия в занятиях.

Ключевые слова: Инновации, грамматическая интенсивная методика, методика иностранного языка.

Abstract: In this article, innovative approaches to English language teaching in general education schools are discussed about the modern methods promoted by teachers for students' free thinking, speaking depth, responsiveness, passion for language learning, and active participation in classes. is conducted.

Key words: Innovation, grammatical intensive methodology, foreign language methodology

Kirish.

KICHIK yoshli bolalarda til o'rganishga bo'lgan xohish-istik juda yuqori, ayniqsa hozirgi axborot kommunikatsiya vositalari bilan bu holat yuqori ko'rstikichlarni ko'rsatmoqda. Davlatimiz tomonida maktablarda yaratilgan shart-sharoitlar, o'quv

xonalarining zamonaviy texnologiyalar bilan johzlanganligi, yosh bilimli kadrlar bilan ta'minlanganligi, maktab darslaridan tashqari mustaqil shug'llanish uchun barcha sinflar uchun online telekanallardagi televizion online darslarning tashkil etilganligi tahsinga sazovordir. Ta'lim beruvchi yangi ilg'or pedagogik tajribani amaliyotga joriy etishda uning qimmati hamda qay darajada samarali ekanligiga e'tibor berishi kerak. O'qituvchi amaliy faoliyatining innovatsiyaga yo'nalganligi nazariy pedagogik tadqiqotlar natijasida erishilgan yutuqlarni amaliyotga joriy etish imkoniyatini beradi. Aynan mana shunday tadqiqotlar natijalarini ommalashtirish uchun ularni keng jamoatchilikka tanishtirish talab etiladi . O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'lim vazirligi Britaniya Kengashining O'zbekistondagi vakolatxonasi bilan hamkorlikda xalq ta'limi tizimida ingliz tili o'qitilishida islohotlarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha yangi milliy jamoasining yig'ilishi 3—12-noyabr kunlari Toshkent shahrida bo'lib o'tadi.

Asosiy qism

Maktablarda ingliz tili o'qitishni isloh etish uchun milliy jamoa tuzildi va unga o'qitish, o'quv dasturlari va materiallari, ingliz tili bilish darajasini baholash tizimini ishlab chiqishda mutaxassislar jalb etildi.

Bugungi kunga kelib, jamoa butun O'zbekiston bo'yicha barcha o'rta ta'lim maktablarida ingliz tili o'qitish amaliyoti bo'yicha birlamchi tadqiqot o'tkazdi. Tadqiqotning birlamchi natijalarini muhokama etish uchun hamda boshlang'ich va o'rta maktablar uchun darsliklarni tayyorlash tajribasini o'rganish milliy guruhning seminariga Buyuk Britaniyaning maktablarda ingliz tilini o'qitish bo'yicha konsultant Vendi Arnold taklif etildi. Umumiy o'rta talim maktablarda ingliz tili o'rgatishda uchraydigan grammatik qiyinchiliklar xususida gapirilganda, o'quvchilar ko'plab qiyinchiliklarga duch kelishlarini aytish lozim. Inson tilidagi hamma so'zlarni bilsayu, gaplar, so'zlar o'rtaqidagi bog'lanishlarni bilmasa, u nutqning mazmunini tushunishga qiynaladi. Shuning uchun o'rta maktablarda o'quvchilarga grammatikani o'rgatish judayam muhimdir.

Agar o'quvchigrammatik ko'nikmalarni yaxshi egallamagan bo'lsa, u o'z fikrini to'g'ri bayon eta olmaydi. Gapirishda, yozishda va tarjimada qiynaladi. Metodistlar fikriga ko'ra, ingiliz tili grammatikasini o'rgatishda, avvalambor, grammatikani to'g'ri tanlash va ingliz tili grammatikasini o'ziga xos xususiyatlarini inobatga olish taqozo etiladi. Ingiliz tili grmmatikasini o'ziga xos qiyinchiliklari va xususiyatlari quydilar: ingiliz tilida noto'g'ri fe'llar mavjudligi, ingliz tilida gap qurilishni qat'iyligi, ingliz tilida artikillar, predlog va zamonlarning ko'pligidir. Shu kabi xususiyatlar ingliz tili grammatikasini o'zbek tili grammtikasidan farqlaydi.

J. Jalolov fikriga ko'ra, grammatikani o'quvchilarga o'rgatishda asosan ikkita yo'lidan foydalanishimiz mumkin:

1. Induktiv.

2. Diduktiv.

Induktiv usulda o'quvchilarga avval qoida so'ngra esa misol beriladi. Diduktiv usulda esa avval misol so'ngra qoida beriladi. Maktab yoshidagi bolalarga ingliz tilini o'rgatishda avvalo bolalar uchun rang-baranglikka e'tibor berishimiz zarur. Rasmlar asosida yoki qo'shiq va she'rlar orqali ham ingliz tili grammatikasini o'rgatishimiz mumkin. Maktablarda kuzatilayotgan muammolar qatorida o'quvchida darsga nisbatan passivlik, zerikish, diqqatni jamlay olmaslik kabi jihatlar ham mavjud.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ingliz tilini o'rganishda qiyinchiliklarga duch kelish tabiiy, albatta. O'qituvchilar o'quvchilarning qayerda qanday qiyinchiliklarga uchrayotganliklarini kuzatib borib uni bartaraf etish usullarini topib o'quvchilarga yengillik yaratib borishlari darkor. Zero, til materiallarini o'zlashtirishdagi qiyinchiliklar nutq faoliyatining barcha turlarida ko'nikma xosil qilishlariga to'sqinlik qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Jalolov Jamol. Chet til o'qitish metodikasi. "O'qituvchi" nashriyot-matbaa ijodiy uyi, Toshkent – 2012.
2. Bolangiz matabga tayyorga tayyormi». Т., Ma'rifat-madadkor.2002.
3. Bekmuratova U. B. "Ingliz tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish" mavzusida referat. Toshkent — 2012.
4. «Uchinchi mingyillikning bolasi» Т.,Ma'rifat-madadkor.2002.
5. 3.T.S.Komarova.
5. Qayumova, Mohinur Murodulayevna. "THEORETICAL-METHODOLOGICAL ANALYZE OF COSMOS AND INDIVIDUAL ON CONTEXT OF EXPERIMENTAL SCIENCE." Интернаука 28 (2018): 77-79.
6. Ergashovna M. G. TYPES OF FABRICS AND THEIR ANALYSIS //Proceedings of Scientific Conference on Multidisciplinary Studies. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 59-61.
7. Qayumova, Mohinur Murodullayevna, Muhlisa Sobirjonovna Sobirjonova, and Feruz Qurbonaliyevich Saidov. "Galileo's influence on John Milton concept "individual". Similarities and differences between the outlook of Galileo and John Milton." Science and Education 2.6 (2021): 494-498.
8. Melikboboyevich, S. U. (2024). BOSHLANG'ICH SINFLARDА XORIJIY TILLARNI O'QITISHNING USULLARI. *Journal of new century innovations*, 50(3), 18-21.
9. Melikboboyevich, S. U. (2024). INGLIZ TILINI O'RTA TA'LIM MAKTABLARIDA O'QITISHNING AHAMIYATI. *Journal of new century innovations*, 50(3), 14-17.

10. SHerzodovna, S. J., & Melikboboyevich, S. U. (2024). MAKTABGACHA TARBIYA YOSHIDAGI BOLALARDA CHET TILI O'QITISHNING ILMIY PEDAGOGIK ASOSLARI. *Journal of new century innovations*, 50(3), 22-24.
11. Melikboboyevich, S. U. (2024). PEDAGOGIKA TA'LIM YO'NALISHIDA CHET TILLARINI O'QITISHNING AHAMIYATI. *Journal of new century innovations*, 50(3), 10-13.
12. Abdimalikovna, M. Y., & Melikboboyevich, S. U. (2024). INGILIZ TILINI ORTA TALIM MAKTABLARIDA OQITISHDA INNOVATSION METODLARDAN FOYDALANISHNING SAMARALI YOLLARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 42(3), 76-79.
13. Melikboboyevich, S. U. (2024). CHET TILI FANLARINI O'RTA TA'LIM MAKTABLARIDA O'QITISHNING INNAVATSION MATODLARIDAN FOYDALANISH. *TADQIQOTLAR. UZ*, 33(2), 161-164.
14. Melikboboyevich, S. U. (2024). MAKTABGACHA YOSHIDAGI BOLALARDA CHET-TILI O'QITISHNING ILMIY PEDAGOGIK ASOSLARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 41(1), 23-27.